

ВІДГУК

офіційного опонента

на дисертацію Романюк Оксани Віталіївни
на тему «Оптимізація лікування порушень менструального циклу у
пацієнок, що хворіють на туберкульоз легень»,
подану до спеціалізованої вченої ради Д 26.553.01
при ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології Національної
академії медичних наук України»
на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук
за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія

Актуальність теми.

Туберкульоз продовжує залишатися серйозною проблемою та викликом для громадського здоров'я в усьому світі. За даними МОЗ та Центру громадського здоров'я України у 2015 році захворюваність на туберкульоз, що включає нові випадки та рецидиви, серед усього населення становила 70,5 на 100 тисяч населення, у 2016 році - 67,6 на 100 тисяч населення. За даними лікарів фтизіатрів, кожен, хто живе в соціумі, спілкується з іншими людьми, дихає, зрештою, може бути зарахований до групи ризику. Для акушерів-гінекологів особливої цікавості набувають гендерні аспекти перебігу туберкульозу, особливостей та наслідків протитуберкульозного лікування.

Питання корекції порушень менструального циклу в гінекології взагалі на сьогоднішній день мають принципово важливе значення, враховуючи зниження індексу здоров'я населення, поширеність неплідних шлюбів та особливості соціальної та екологічної обстановки. Враховуючи соціальну та медичну значимість двох перерахованих вище проблем, актуальність роботи, що присвячена лікуванню порушень менструального циклу у жінок, що хворіють на туберкульоз легень сумніву не викликає.

Дисертаційна робота є важливою, своєчасною та актуальною, враховуючи відсутність детального вивчення ланок етіопатогенезу порушень менструального циклу у пацієнок, що хворіють на туберкульоз легень, нестачу адекватних, безпечних та ефективних методик лікування даної патології.

Суттєве значення на сьогоднішній день має відсутність алгоритма або програми по своєчасній профілактиці, прогнозуванню порушень менструального циклу у жінок репродуктивного віку, що хворіють на туберкульоз легень. На жаль, за офіційними даними ВООЗ: щодня діагноз «туберкульоз» ставлять у середньому 1000 жителям Європи і, за невтішними прогнозами, у найближчі 85 років навряд чи вдасться його перемогти. А отже проблема порушень менструального циклу у пацієнок, репродуктивного віку, що хворіють на туберкульоз легень знову і знову вимагатиме прискіпливої уваги гінекологів.

На сьогодні залишаються недопрацьованими питання ранньої профілактики, прогнозування порушень менструального циклу у жінок,

репродуктивного віку, що хворіють на туберкульоз легень, покращення якості життя даного контингенту хворих в умовах уникнення поліпрагмазії, додаткового надмірного медикаментозного впливу на системи детоксикації організму на тлі базової протитуберкульозної терапії.

Оцінюючи актуальність обраного наукового завдання необхідно вказати, що автор обґрунтував в своїх дослідженнях необхідність різнонаправлених патогенетично обґрунтованих досліджень по визначенню механізмів розвитку порушень менструального циклу у жінок репродуктивного віку, що хворіють на туберкульоз легень.

Дисертація Романюк О. В. є частиною науково-дослідних робіт кафедри акушерства і гінекології факультету післядипломної освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова МОЗ України «Клініко-діагностичні критерії змін в гормональнозалежних органах і системах організму жінки в період перименопаузи та менопаузи» (реєстраційний номер 0114U003565) та кафедри акушерства та гінекології № 1 Одеського національного медичного університету «Розробка та впровадження алгоритмів діагностики, лікування та профілактики актуальних захворювань репродуктивної системи жінки» (реєстраційний номер 0107U011173).

Обґрунтованість наукових положень дисертації, їх достовірність та новизна.

Новизна дослідження.

Розглядаючи основні аспекти наукової новизни представленої дисертаційної роботи необхідно відмітити, що автору вдалося виконати поставлені завдання по зниженню частоти менструальної дисфункції у жінок репродуктивного віку, що хворіють на туберкульоз легень. Дисертант на основі аналізу клініко-статистичного матеріалу визначив медичні і соціальні чинники менструальної дисфункції та особливості психоемоційного стану пацієнток, хворих на туберкульоз легень, що має важливе значення для удосконалення реабілітації менструального циклу у жінок, хворих на туберкульоз легень.

Автор удосконалив лікувальний алгоритм за рахунок оптимізації лікувального, протекторного і контрацептивного ефекту комплексної терапії, за рахунок комбінації лікувальних засобів, що сприяло відновленню менструальної функції.

Проведені автором дослідження виявили особливості імунологічного дисбалансу та ультраструктурних змін ендометрію у жінок з порушеннями менструального циклу, що хворіють на туберкульоз легень, що дало можливість патогенетично обґрунтувати медикаментозну терапію.

Дисертантом розроблено і впроваджено алгоритм профілактики та лікування порушень менструального циклу у жінок репродуктивного віку, що хворіють на туберкульоз легень та доведено перевагу останнього над існуючими методиками.

Теоретичне значення результатів досліджень.

Самостійно отримані дисертантом дані є суттєвим внеском у вирішення

проблеми порушення менструального циклу у жінок, що хворіють на туберкульоз легень. Проведені автором сучасні методи дослідження, розширюють існуючі дані про етіопатогенез порушення менструального циклу у жінок, що хворіють на туберкульоз легень і відкривають нові напрямки в розробці методів лікування та реабілітації даного контингенту пацієнток.

Практичне значення результатів дослідження.

Важливо відмітити, що дана робота має не тільки науковий інтерес, але й практичне значення. Вивчення соціально-медичних чинників ризику зростання частоти порушень менструального циклу у жінок, хворих на впершедіагностований туберкульоз легень та із ЗЗПТБ обґрунтовує виділення груп ризику, щодо порушень менструальної функції, серед жінок репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень. Запропонований дисертантом алгоритм клінічно-лабораторного обстеження пацієнток репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень, на етапах диспансеризації у протитуберкульозних диспансерах і жіночих консультаціях дозволяє вчасно провести профілактику, лікування і реабілітацію менструальної дисфункції у жінок, хворих на туберкульоз легень.

Структура дисертації

Дисертаційна робота написана за загальноприйнятим принципом і складається зі вступу; огляду літератури; описання матеріалів та методів дослідження; 4 розділів, присвячених результатам власних досліджень; аналізу та узагальнення результатів дослідження; висновків, практичних рекомендацій. Робота містить 25 таблиць і 8 рисунків. Список літератури налічує 253 джерела, із них 161 – вітчизняних та 92 – зарубіжних авторів.

У вступі автором показана актуальність проблеми порушень менструального циклу у жінок репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень та необхідність проведення комплексних досліджень у пацієнток груп ризику, чітко викладені мета і завдання дослідження. Завдання дослідження відповідають поставленій меті, послідовно і логічно розкривають етапи її досягнення. Викладений особистий внесок дисертанта вказує на самостійність виконання даної дисертаційної роботи.

У розділі “Огляд літератури” автор дає детальну характеристику стану проблеми порушень менструального циклу у пацієнток репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень, її актуальність і місце в медицині та сучасні погляди на перспективу її вирішення. Слід відмітити, що автор проаналізував значну кількість вітчизняної та зарубіжної літератури останніх років, що забезпечує широкий, різнобічний, сучасний підхід до аналізу проблеми, що вивчається. Спочатку наведені сучасні дані про особливості репродуктивної дисфункції у жінок, хворих на туберкульоз легень, їх діагностику та лікування. Особливу увагу приділено раціональному призначенню протитуберкульозної та патогенетичної, щодо порушень менструального циклу, терапії, її варіантам та ефективності.

Дані, що представлені в огляді літератури, свідчать про глибоке знання

дисертантом літератури з питань, що вивчаються, показує його уміння аналізувати складні, а часом і суперечливі підходи до вирішення проблеми.

У другому розділі “Матеріали і методи досліджень” дисертант обґрунтовує і характеризує адекватність використаних методів дослідження. Методи дослідження підібрані таким чином, що їх застосування в повній мірі охоплює вивчення нових ланок патогенезу при порушеннях менструального циклу у пацієнок репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень. Слід відмітити, що автором багато уваги приділено методам статистично-математичної обробки результатів клініко-параклінічних досліджень, що в свою чергу дало можливість отримати цілком вірогідні дані.

Слід зазначити, що обрані методи досліджень адекватні поставленій меті та завданням дослідження.

Розділ 3 складається з двох підрозділів і присвячений не лише вивченню автором клініко-статистичного аналізу жінок репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень (підрозділ 3.1), а й детальному розгляду їх психологічних особливостей, відношення до власного здоров'я в цілому та процесу лікування порушень менструального циклу зокрема (підрозділ 3.2). Вивчення анамнестичних і клінічних даних досліджуваних груп дало можливість вибрати орієнтири для формування групи ризику по розвитку менструальної дисфункції серед пацієнок з туберкульозом легень, що має важливе значення для диспансеризації.

В четвертому розділі, який також складається з двох підрозділів, представлені результати імунологічних досліджень у жінок з порушеннями менструальної функції, хворих на туберкульоз легень. Автор провів визначення показників клітинного та гуморального імунітету, представив характеристику функціонального стану фагоцитів та цитокінового статусу в сироватці крові жінок з порушеннями менструальної функції, хворих на туберкульоз легень. Хочеться відмітити, що проведені автором комплексні імунологічні дослідження мають важливий науковий характер по визначенню нових ланок патогенезу порушень менструальної функції у жінок репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень. Автор встановив, що порушення менструального циклу за наявності туберкульозу у жінок перебігають на фоні набутого імунодефіцитного стану за клітинним типом, що вимагає застосування імунокоригуючої терапії у комплексному лікуванні менструальної дисфункції.

П'ятий розділ складається з трьох підрозділів і присвячений діагностиці функціональних змін менструальної функції у жінок, хворих на туберкульоз легень, визначенню ступеня і видового розмаїття інфікування статевих шляхів та ультраструктурній характеристиці змін ендометрія у жінок з репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень. Слід відмітити, що проведене автором електронно-мікроскопічне дослідження слизової оболонки матки жінок, хворих на туберкульоз легень продемонструвало різні варіанти простої неатипової гіперплазії ендометрія та комплексної неатипової гіперплазії. Визначення морфологічних проявів гіперплазії ендометрія дозволило покращити діагностику порушень менструального циклу, уточнити, або спростувати туберкульозну етіологію ураження ендометрія, підвищити

ефективність його лікування. Розділ ілюстрований мікрофотографіями, має важливі для практичної гінекології висновки.

Розроблена автором комплексна терапія і корекція порушень менструального циклу у жінок репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень представлена в шостому розділі. Алгоритм профілактики та лікування порушень менструального циклу у обстежених жінок патогенетично обґрунтований, апробований та підтверджений позитивними результатами.

В сьомому розділі “Аналіз та узагальнення результатів дослідження” автор наводить основні положення роботи, порівнює отримані результати з літературними, дає їм теоретичне обґрунтування.

Основний текст дисертації закінчується *5 висновками та 5 практичними рекомендаціями*.

Висновки чіткі, конкретні, повністю відображають матеріали дисертаційної роботи і ґрунтуються на отриманих автором результатах. Ступінь обґрунтованості підтверджується достатньою кількістю досліджень, високим рівнем статистичної достовірності отриманих результатів.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях та авторефераті.

Матеріал дисертації цілком відображений у 14 надрукованих роботах, 5 з яких у фахових виданнях, рекомендованих МОН України, 1 стаття – у зарубіжному виданні, 6 тез у матеріалах і збірниках наукових конференцій. Автореферат повністю відображає зміст дисертаційної роботи.

Робота виконана на достатньо великому клінічному матеріалі. Використані автором клініко-лабораторні, імунологічні, бактеріологічні та інструментальні методи адекватні поставленим задачам. Наукові положення, висновки і практичні рекомендації аргументовані, апробовані і логічно витікають із одержаних результатів дослідження. Матеріали дисертації доповідалися на медичних конференціях різного рівня.

Хотілося б також відмітити, що дисертаційна робота гарно оформлена, автор вдало використав графічне, електронно-мікроскопічне та табличне наведення отриманих даних, що підвищує їх інформативність.

Недоліки дисертації та автореферату.

Принципових зауважень по роботі немає. Серед недоліків, слід відмітити наступне:

- Окремі підрозділи не містять результуючих резюме;
- В роботі зустрічаються комп'ютерні помилки.

Оцінюючи в цілому роботу позитивно, прошу в порядку дискусії та уточнення окремих положень надати відповідь на наступні запитання:

- Уточніть причини і патогенетичні механізми ановуляції у жінок репродуктивного віку, хворих на туберкульоз легень?
- Обґрунтуйте механізм впливу та ступінь ефективності запропонованої терапії на показники клітинного та гуморального імунітету?

Висновок

Дисертація Романюк Оксани Віталіївни «Оптимізація лікування порушень менструального циклу у пацієнок, що хворіють на туберкульоз легень», виконана у Вінницькому національному медичному університеті імені М.І. Пирогова під керівництвом доктора медичних наук, професора Польової Світлани Петрівни є закінченою науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення важливого наукового завдання щодо зниження частоти порушень менструального циклу у жінок, хворих на туберкульоз легень.

Робота має важливе науково-практичне значення і відповідає вимогам п.11 «Порядку...» МОН України щодо кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує присудження ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство і гінекологія.

Завідувач кафедри
акушерства і гінекології №3
Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця МОЗ України,
д.мед.н., професор

В. О. БЕНЮК

« »

р.

Підпис професора В.О. Бенюка засвідчую
Вчений секретар
к.фарм.н., доцент

О.І. Ємельянова
10 10 20 17

Дата надходження відгуку до спеціалізованої
вченої ради Д 26.553.01

всє 13.10.2017р.